

ספרי' — אוצר הספרים — ליובאוויטש

לקוטי שיחות

מכבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל

שניאורסאהן

מליובאוויטש

חיי שרה

מתורגם ומעובד לפי השיחות של לקוטי שיחות חלק כה

(תרגום חפשי)

יוצא לאור על ידי

„מכון לוי יצחק“

בפר חב"ד ב'

שנת חמשת אלפים שבע מאות שישים ושמונה לבריאה

לזכות

הת' מנחם מענדל שי

לרגל היכנסו לעול המצוות, ביום ט"ז מ"ח,

הי' תהא שנת סגולות חירותנו

ולזכות אחיו ואחיותיו שיחיו

נדפס ע"י הוריהם

הרה"ת ר' יוסף יצחק וזוגתו מרת שרה שיחיו גורביץ

הכתובת להשיג השיחות באינטרנט:

<http://www.torah4blind.org>

א. בעלות עם ישראל על ארץ ישראל התחילה בחברון

המקום הראשון בארץ ישראל¹ שבעלותו עברה בפועל לאברהם אבינו היה חברון – „שדה המכפלה על פני ממרא היא חברון”².

אמנם, כבר לפני כן, בברית בין הבתרים, ניתנה ארץ ישראל כולה לאברהם אבינו ולזרעו אחרי, כנאמר³, „לזרעך נתתי את הארץ הזאת”, ואף לפני כן⁴ אמר הקדוש ברוך הוא⁵, „קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה”, אך בכל זאת⁶ הבעלות למעשה על ידי קנין ובפרסום, „לעיני בני חת בכל באי שער עיר”⁷ – היתה לראשונה במערת המכפלה שבחברון.

ומאז שייכת מערת המכפלה שבחברון לאברהם ליצחק וליעקב ולזרעם אחריהם – לעם ישראל, כנאמר במדרש⁸ לגבי מערת מכפלה: זה אחד משלשה מקומות שאין אומות העולם יכולין להונות את ישראל, לומר „גוילים הם בידך, ואלו הן: מערת המכפלה ובית המקדש וקבורתו של יוסף”.

כלומר, בעלות עם ישראל על ארץ ישראל התחילה בפועל בכך שאברהם אבינו קנה את מערת המכפלה לקבורת שרה⁹.

- (1) א) משוספר בתורה בפירוש, ב) ובאופן „לאחות קבר” משה”כ בהמקומות שגר לפני, אפילו את”ל שקנה בית וחלק בארץ (וראה פרש”י וירא כא, לד) – א) לא נאמר מפורש (ובפרש – קנין) בתורה. ב) לא ה’ באופן דאחות קבר שהיא לעולם ואינו מוכר, וכי”ב.
- (2) ל’ הכתוב – פרשתנו כג, יט.
- (3) לך טו, יח. ובפרש”י שם: אמירתו של הקב”ה כאילו היא עשויה. וכמור”ל (ירושלמי חלה פ”ב ה”א. וראה ב”ר פמ”ד, כב) לזרעך אתן אין כתיב כאן אלא לזרעך נתתי כבר נתתי. וראה בארכה לקו”ש [המתורגם] חט”ז ע’ 218 ואילך.
- (4) כפשוטו סדר הכתובים. ולהעיר מפרש”י בא (יב, מ).
- (5) לך יג, יז. וראה הערה הבאה.
- (6) ראה הדיעות (ב”ב ק, א) אם הליכת אברהם היתה קנין או רק „כדי שיהא נוח לחבוש לפני בניו”.
- (7) פרשתנו שם, יח.
- (8) ב”ר פמ”ט, ז. יל”ש עה”פ וישלח לג, יט.
- (9) וראה לקו”ש שם ע’ 162 ואילך.

כנאמר ב„אבן עזרא”¹⁰, שאחת הסיבות לכך ש„נזכרה זאת הפרשה” היא „לקיים דבר ה’ לאברהם להיות לו נחלה”.

כל עניני התורה מדויקים ביותר. ומובן, שהעובדה שהנחלה הראשונה של עם ישראל בארץ ישראל היא בחברון, כרוכה במשמעות מיוחדת שיש בחברון.

ויש לומר: משום שבחברון החלה הבעלות של עם ישראל על ארץ ישראל, לפי זה יש לבאר את דברי המדרש בפרשתנו¹¹, שאחת הסיבות לכינויה של חברון בשם „קריית ארבע” היא „שהוא עולה בקרנסין (גורלות) – כנאמר בתורת-כהנים של ארבעה. מתחלה ליהודה, ואחר כך לכלב¹², ואחר כך לכהנים ואחר כך ללוויים”¹³. שהרי, לכאורה: מהי החשיבות בכך שלחברון היו ארבעה בעלים¹⁴? אלא, בכך

- (10) פרשתנו כג, יט.
- (11) פנ”ח, ד. יל”ש כאן (כג, ב).
- (12) וברש”י במדרש שם, כלל יהודה וכלב ביחד, ולפנ”ז גורם „אברהם” ואכ”מ.
- (13) בב”ר לפנינו „ואח”כ ללוים ואח”כ לכהנים”. אבל ביל”ש הוא כפנים, וכ”ה בכמה דפוסים וכת”ב הב”ר – ראה ב”ר הוצאת תיאודור אלבק. וש”נ.
- (14) ביפ”ת לב”ר שם מפרש דהחלק שניתן ללוים לא היה אצל כלב בתחלה, אלא „שוב עלה הגורל על הנשאר מחנה ליתנה למקלט ללוים”.
- אבל הרי מפורש כמ”פ (יהושע יד, יג”ד. טו, יג”ד. שופטים א, כ) ד(שדה) חברון ניתנה לכלב. ופשטות הלשון משמע דהוי כמו כל ערי הלוים וערי מקלט, דבני”ג נתנו ללוים מנחלת אחותם (מסעי לה, ב. יהושע כא, ג), ובפרש „ורש משם כלב את שלשה בני הענק גו” (יהושע טו, יד. שופטים שם), והרי מפורש בדברי ה’ (שלח יד, כד) והביאתיו אל הארץ (חברון – פרש”י), „ולו אתן את הארץ אשר דרך בה ולבני” (דברים א, לו. וביהושע יד, ט) לך תהי’ לנחלה ולבניך עד עולם) – וכפרש”י שלח יג, כב. פינחס כו, נה (בסופו). דברים שם.
- וי”ל גם במכות (י, א) ב”ב (קכב, ב) דמקשה „וחברון עיר מקלט הוא והכתוב (שופטים א, כ) ויתנו לכלב את חברון כאשר דבר משה, אמר אביי פרוודא דכתיב ואת שדה העיר ואת חצרי” נתנו לכלב בן יפונה” – השקו”ט והתירוק הוא לא בתחילת הניתנה, כ”א במה שנשאר שלו באחותו”. וראה שיח יצחק מכות שם.

(*) ועפ”י יומתק (ותתרוץ קושית המהרש”א ב”ב שם) מה שהובא בב”ר ומוכח שם הפסוק דשופטים ולא הפסוקים דיהושע שלפנ”ז.

להביא את 770 הביתה!

כל מי שהיה ב-770 אי פעם, זוכר בודאי את שלל הקובצים והעלונים המחולקים בכל ליל שבת קודש

כעת ניתן להשיג את חלקם ברשת האינטרנט, אצלך בבית!

קבצים גרפיים וקבצי טקסט:

דבר מלכות: שיחות כ”ק אד”ש מה”מ מהשנים תש”א-תשנ”ב.

יחי המלך: קונטרס שבועי, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

המעשה הוא העיקר: לקט הוראות למעשה בפועל משיחות כ”ק אד”ש מה”מ (החל משנת תשמ”ח). שיחות הגאולה: גיליון שבועי של ימות המשיח, בהוצאת „האגודה למען הגאולה האמיתית והשלמה”.

מעייני חיי: גיליון שבועי לילדים, בהוצאת „מכון לוי יצחק” בכפר חב”ד ב’.

האמונה הטהורה: גיליון שבועי בעניני אחרית הימים.

קבצים גרפיים בלבד:

לקוטי שיחות: שיחה מוגהת של כ”ק אד”ש מה”מ היו”ל לקראת כל שבת ב-770,

על-ידי „ועד להפצת שיחות”.

חדש לקוטי שיחות (מתורגם): שיחה מוגהת של כ”ק אד”ש מה”מ הנדפס בספרי

לקוטי שיחות, בהוצאת „מכון לוי יצחק” בכפר חב”ד ב’.

להקהיל קהילות: גיליון שבועי מתורתו של משיח בעניני הקהלות קהילות בשבת,

בהוצאת צא”ח העולמית, ניו-יורק.

קבצי טקסט בלבד:

פנימיות: ירחון לבני הישיבות, בהוצאת מרכז את”ה בארץ הקודש.

ליקוט ניגונים: שתי חוברות על הניגונים שניגן וביאר כ”ק אד”ש מה”מ, בהוצאת קה”ת (תשנ”ב).

דרך הישרה: (אידיש) קונטרס מיוחד לילדים, הכולל שיחות-קודש בעניני גאולה ומשיח.

לעבן מיט דער צייט: (אידיש) קטעים לפרשת השבוע מתוך הספר, בהוצאת ישיבת

„אהלי תורה”, ניו-יורק.

דבר תורה: (אידיש) דף שבועי לילדים, היו”ל על-ידי מוסד חינוך „אהלי תורה”, ניו-יורק.

כמו-כן ניתן להוריד באתר את „קונטרס בית רבינו שבבבל”

ושיחת ש”פ שופטים ה’תשנ”א

מדור מיוחד לספרים וחוברות באנגלית בעניני גאולה ומשיח!

האתר מנוהל ע”י הרה”ת ר’ יוסף-יצחק הלוי שגלוב

וכתובתו: <http://www.moshiach.net/blind>

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

או יש ללויים מעין בעלות עליהם, והבית או השדה אינם נלקחים מהם באופן מוחלט.

יוצא מכך, שהבעלות על חברון, כאחת מערי המקלט השייכות ללויים, היא של הלויים באופן של „גאולת עולם”²².

ג. בעלות הלויים על ערי המקלט

אך אם משום כך, שחברון היא עיר מקלט שניתנה ללויים, הרי, לכאורה, היפוכו של דבר. כי אנו רואים שבעלות הלויים על עריהם חלשה יותר מבעלות השבטים האחרים על נחלותיהם:

ההלכה²³ היא ש„כל שבט לוי מוזהרין שלא ינחלו בארץ כנען” – אין להם נחלה בארץ ישראל. ארבעים ושמונה ערים שניתנו להם – „שש ערי מקלט” ו„עליהם נתנו ארבעים ושתים עיר”²⁴ – הן רק, כנאמר בפסוק²⁵, „ערים לשבת”. מכך מובן, שאין ללויים בעלות מושלמת על עריהם.

בתלמוד הירושלמי²⁶ נאמר שזו היא מחלוקת בין התנאים²⁷: רבי מאיר אומר שההגנים והלויים אינם מתוודים וידוי מעשרות, משום „שלא נטלו חלק בארץ”, ואילו רבי יוסי אומר „יש להם ערי מגרש”. כלומר, רבי מאיר סובר ש„לבית דירה ניתנו” – „ולא שיהא נחלתם ואחוזתם”²⁸, ואילו רבי יוסי סובר „למחלוקת ניתנו” – שהערים „ניתנו ללויים לחלקם ואחוזתם”. יוצא מכך, שלדעת רבי יוסי שייכות ערי המגרש ללויים כחלקם בארץ. וכך פוסק הרמב”ם²⁹, שלמרות בידוי „הוא אומר ואת האדמה אשר נתן

מתבטא ענין מיוחד לגבי בעלות עם ישראל על חברון, כפי שיוסבר להלן.

ב. מעלת חברון – עיר מקלט

לכאורה, ניתן היה לומר, שאחת המעלות¹⁵ בבעלות ישראל על חברון היא, שחברון אחת מערי מקלט¹⁶,

כפי שנרמז בפרשתנו, לפי הסברו של הגאון הרוגושווי¹⁷ על הדיון בין אברהם לבין בני חת, שאברהם רצה לרכוש את המערה דוקא בקצה שדהו, כי, בית הקברות של ערי מקלט דוקא חוץ לעיר, והוא חשש שמאחר יותר יפנו את הקברים, אך בני חת השיבו „נשיא”¹⁸ אלקים אתה בתוכנו...”, ו„קבר מלך ונשיא אין מפנין”,

וערי המקלט נתנו ללויים¹⁹. ובעלותם של הלויים על עריהם, יש מעלה לגבי בעלותם של השבטים האחרים על נחלותיהם.

כפי שקובעת ההלכה²⁰, שאם הלויים „מכרו שדה משדה עריהם או בית מבתי ערי חומה שלהן, אין גואלין כסדר הזה” (כשאר בני ישראל, ששדה אי אפשר לפדות עד כעבור שנתיים, ובתי ערי חומה – אם לא נגאלו בתוך השנה, הרי הם נחלטים ביובל), אלא מוכרין השדות ואפילו סמוך ליובל וגואלין מיד. ואם הקדישו שדה גואלים מיד ההקדש לאחר היובל וגואלים בתי ערי חומה כל זמן שירצו אפילו אחר כמה שנים שנאמר²¹ גאולת עולם תהיה ללויים.”

דין זה מראה, לכאורה, שבעלות הלויים היא תמידית. גם כאשר הבית או השדה נמצאים למעשה ברשות הקדש או ברשות אחרת – גם

לעילוי נשמת

ר' ישראל דוד ב"ר לייב ע"ה ציקמאן
נפטר ביום י"ד אלול ה'תשמ"ה
וזוגתו מרת רחל בת ר' פינחס ע"ה ציקמאן
נפטרה ביום כ"א טבת ה'תשנ"א
ר' יצחק אהרן ב"ר וואלף ע"ה ספיוואק
נפטר ביום כ"ו ניסן ה'תשמ"ט
וזוגתו מרת חנה בת ר' דוד הכהן ע"ה ספיוואק
נפטרה ביום ח"י מ"ח ה'תשס"ד
ר' שמואל מאיר ב"ר ישראל דוד ע"ה ציקמאן
נפטר ביום י"א תשרי ה'תשס"ב
וזוגתו מרת דינה רייזעל בת ר' יצחק אהרן ע"ה ציקמאן
נפטרה ביום כ"ה שבט ה'תשמ"ה
ת. נ. צ. ב. ה.

נדפס ע"י נכדם ובנם

הרה"ת ר' אהרן וואלף זוגתו מרת פולינה
ומשפחתם שיחיו ציקמאן

(22) כפשוטו ההמשך לשון הרמב"ם שם פי"ג, דכל הדינים הם (לא רק על המ"ב ערי מגרש כ"א) גם על השש ערי מקלט (שבהלכה א שם).

(23) רמב"ם שם הלכה יו"ד.

(24) מסעי שם.

(25) שם, ב – הובא ברמב"ם שם ה"א (ע"ש).

(26) מעשר שני פ"ה ה"ט (לגירסת ופי' הפני משה שם. ועוד).

(27) מע"ש שם מי"ד.

(28) פני משה שם.

(29) סוף הל' מעשר שני.

(15) דלכאורה אדרבה טרשין שבא"י הייתה (פרש"י שלה יג, כב מכתובות קיב, א. סוטה לד, ב. ועוד. וראה ההמשך בב"ד פרשתנו שם).

(16) יהושע כ, ז. מכות ט, סע"ב. ב"ב שם.

(17) צפע"נ עה"ת פרשתנו כג, ר"ט. ובהל' תרומות ג, א (הובא בהערות לצפע"נ עה"ת שם).

(18) פרשתנו שם, ו.

(19) מסעי לה, ו.

(20) רמב"ם הל' שמיטה ויובל פי"ג ה"ו (ממשנה ערכין לג, ב).

(21) בהר כה, לב.

לנו³⁰, בכל זאת „לויים מתוודים, שאף-על-פי שלא נטלו חלק בארץ, יש להם ערי מגרש.“ כלומר, ערי המגרש הן חלקם של הלויים בארץ ישראל.

אמנם, הרמב"ם פוסק³¹ ש, רוצה הדר בערי מקלט אינו נותן שכר ביתו, והדר בשאר ערי הלויים נותן שכר לבעל הבית³² – ולדעת הירושלמי³³ כרוכה מחלוקת זו, אם „מעלות היו שכר ללויים“, במחלוקת שהוזכרה לעיל הדנה בשאלה אם למחלוקת ניתנו³⁴ או „לבית דירה ניתנו“, שמכך מובן, שערי המגרש השייכות ללויים הן, לדעת הרמב"ם, רק ארבעים ושתיים הערים, ולא³⁵ שש ערי מקלט³⁶, אשר – „הובדלו למקלט“³⁷, ולכן הן קולטות „בין לדעת ובין שלא לדעת“, ולעומת זאת „שאר ערי הלויים אינן קולטין אלא לדעת“³⁸.

ד. ערי מקלט קולטות עקב שייכותן ללויים

יותר מכך אנו מוצאים:

בגמרא⁴⁵ לומדים מן הפסוק „ושמתי לך מקום...“⁴⁶ – ושמתי לך – בחייר, מקום – ממקומך, אשר ינוס שמה – מלמד שהיו ישראל מגלין במדבר. להיכן מגלין, למחנה לוייה. רש"י מפרש⁴⁷ „מקום מקומך“ – „שתהא מחנה לוייה קולטת ואף ערי מקלט יהיו ערי לוייה“. מפירושו רש"י נראה, לכאורה, שערי מקלט קולטות משום שהן ערי לוייה,

ודחוק ביותר לומר שרש"י מדבר רק על ערי

שהרמב"ם פסק כדעת הבבלי. ובפרט דלפי הנ"ל (הערה 35) הוי פלוגתא ביניהם. (38*) וי"ל דוהי הכונה בתוד"ה לכם מכות יג, א. (39) דעת רבא (ומסקנת הגמ') – מכות שם. (40) מסעי לה, יב.

(41) והמחלוקת במ"ב עיר דמר סבר ועליהם תתנו כי הנך (רק) לקליטה, ומר סבר ועליהם תתנו כי הנך, מה הנך לכל צרכים אף הני נמי לכל צרכים (מכות שם).

(42) רפ"ג מהל' שמיטה ויובל. (43) דאל"כ מאי קמ"ל בתיבת „הכל“.

(44) ועפ"י יומתק מאי קמ"ל מה שהרמב"ם לא כתב דערי מקלט אין מביאין עגלה ערופה כבירושלמי סוטה שם להמ"ד לבית דירה ניתנו (וראה בהגסמן בסוף הערה 35). ושאיני עיר הנדחת שכ' בהל' ע"ז פ"ד ה"ד, שאין אחת מערי מקלט נעשית עיר הנדחת, ד"ל (דלא כמ"ש בכס"א, מגדל עז ולח"מ שם, כ"א) שסמך אמ"ש בספרי ווטא מסעי לה, יא „תהיינה – אל יעשו עיר הנדחת“ (כהובא באמבואה לספרי לספרי ווטא שם). וראה צפע"צ לרמב"ם הל' ע"ז שם. צפע"צ למכות ט, א (בתחלתו). ועוד. ואכ"מ.

(45) מכות יב, ב.

(46) משפטים כא, יג.

(47) וראה גם ריטב"א מכות שם.

והיות שוהי העבודה בזמן הזה, הרי מובן שזה שייך לכל יהודי, בלי יוצא מן הכלל.

...ועוד ועיקר: מאחר שכבר סיימו את עבודת השליחות – בא כל שליח אל המשלח האמיתי, הקב"ה, ומודיע: עשיתי את שליחותי, ועכשיו הגיע הזמן שאתה, כביכול, תעשה את שליחותך [שגם הקב"ה הוא שליח (מגיד דבריו ליעקב גו"א¹¹)], וביחד עם עשר הספירות – הרי עצמותו ומהותו בעצמו, כביכול, הוא משיח צדקנו: „שלח נא ביד תשלח“ – שלח לנו את משיח צדקנו בפועל ממשי!

ואפילו אם עדיין יכול להיות ספק, שמא הקב"ה רוצה להחזיק את ישראל עוד רגע אחד בגלות, למען גודל הנחת-רוח שיש לו ית' מהעבודה בזמן הגלות – צועק יהודי: „כל מה שיאמר לך הבעל-הבית עשה חוץ מצא"י¹²; כל מה שבעל-הבית, זה הקב"ה, אומר צריך לעשות – „חוץ מצא", חוץ מלהישאר עוד רגע ח"ו במצב של „צא", מחוץ לשולחן אביהם. מבקשים ותובעים כביכול מהקב"ה: „שלח נא ביד תשלח“ – בשנת ובתחלתה ייד תשלח“ והבא כבר את הגאולה האמיתית והשלימה!

ויחד עם השלימות בעבודת השליחות (בסיום לקו"ת פרשת ברכה) יש מיד את שלימות הנישואין – שיר-השירים – של ישראל וקוב"ה [ובפרט על-ידי שמקבלים גם את ההחלטה הטובה ללמוד את כל ספר תורה-אור וליקוטי-תורה כל חלקיהם עד סיומם. שעל-ידי לימוד התורה בענינים אלו, הרי זה ממחר עוד יותר את ההמשכה בפועל].

(30) תבוא כו, טו.

(31) הל' רוצה פ"ח הו"ד.

(32) כדעת ר"י מכות י"ג, רע"א (במשנה) – ע"פ מסקנת הגמ' שם (דעת רבא).

(33) מע"ש שם. מכות ספ"ב.

(34) וראה צפע"צ מכות שם. וש"נ.

(35) החילוק דמ"ב ערי הלויים ושש ערי מקלט בנוגע העלאת שכר הוא רק בבבלי. אבל בירושלמי לא נזכר שיש חילוק בזה בין שש ערי מקלט ומ"ב ערי הלויים. ובירושלמי סוטה (פ"ט סה"ב): ערי מקלט מה הן אין תימר למחלוקת ניתנו מביאות עגלה ערופה אין תימר לבית דירה ניתנו אינן מביאות כו'. ומפרש בפני משה שם המחלוקת כמו שמפרש בהפלוגתא שבפנים. וראה שו"ת הרדב"ז ב"א קלח דבירושלמי משמע שלא היו ערי הלויים קולטות [ושם, דמ"ג הרמב"ן בפ' עה"ת (מסעי לה, יד) דהשש ערים לבדן קולטות והמ"ב למגרש הלויים לא למקלט" – כתב ע"ד הפשט ונראה שסמך על הירושלמי דמשמע התם כו' (כנ"ל)]. – וראה בארוכה ביאור הר"פ פערלא לסהמ"צ רס"ג ח"ג פרשה נ"ט. וראה תורתן של ראשונים לירושלמי מע"ש שם: בכפתור ופרח פמ"ב שדה מגרש, ובירושלמי בכורים פ"ב ה"ג ר"א יש להן ערי מקלט. וראה מראה הפנים, קרבן העדה ושידי קרבן לירושלמי סוטה שם. (36) ל' הרמב"ם שם.

(37) רמב"ם שם ממכות י, א. וראה לעיל הערה 35.

(38) כדעת הירושלמי (כנ"ל בפנים). והרי מסתבר

...ורואים בפועל איך שהי' ואיך שנהי' עכשיו (הקיום ד') וילחום מלחמת ה'...
וינצח בכמה וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. ונצחון הוא גם
מלשון נצחיות, קשור עם הגילוי של "נצח": נ' – גילוי שער הנר, צ' – שנת הצדיק
(כפי שבנ"י קראו לשנה זו) וח' – הגילוי של משיח צדקנו, הקשור במספר שמונה
(שמונה נסיכי אדם⁵).

מזה מובן, דמכין שהשלוחים כבר הגיעו מזמן לאחר מילוי התחלת עבודת
השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעיינות חוצה, ומזמן לאחר אמצע
עבודת השליחות, עד שכבר סיימו את השליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל),
ואעפ"כ עדיין לא באה בפועל ממש הגאולה האמיתית והשלימה – צריך לומר,
שעדיין נשאר משהו לעשות כדי להביא את הגאולה בפועל.

והוא: על פי הידוע ש"בכל דור ודור נולד אחד מזרע יהודה שהוא ראוי להיות
משיח לישראל"⁷, "א' הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת
וישלחו כו"⁸, ועל-פי הודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – השליח היחיד
שבדורנו והמשיח היחיד שבדורנו – שכבר סיימו את כל העבודה, הרי מובן,
שמתחיל להתקיים ה"שלח נא ביד תשלח"⁹, השליחות של כ"ק מו"ח אדמו"ר.
ומזה מובן, שהדבר היחיד שנשאר עכשיו בעבודת השליחות, הוא – לקבל פני
משיח צדקנו בפועל ממש, כדי שיוכל לקיים את שליחותו בפועל ולהוציא את כל
ישראל מהגלות!

...מזה יש להסיק את ההוראה בפועל, בעמדנו עתה בהתחלה ובפתיחה של
"כינסו השלוחים העולמי":

לכל לראש – צריך לצאת בהכרח ובהודעה לכל השלוחים. שעבודת השליחות
של השלוחים ושל כל יהודי מתבטאת עכשיו בזה – שיקבלו את פני משיח צדקנו.
כלומר: כל הפרטים בעבודת השליחות של הפצת התורה והיהדות והפצת
המעיינות חוצה, צריכים להיות חרוזים בנקודה זו – כיצד זה מוביל לקבלת פני
משיח צדקנו.

וכמודגש בנושא הכינוס – "כל ימי חיך להביא לימות המשיח": כל עניני
העבודה (בכל ימי חיך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) צריכים להיות
חרוזים ב"להביא לימות המשיח", לא רק "לרבות" (כפי שכתוב בכ"מ), שהוא
(השליח) עומד ומחכה שמשיח יבוא ואז הוא יטול חלק בזה וייהנה מזה וכו'. אלא
– "להביא", שהוא עושה כל התלוי בו כדי להביא "לימות המשיח" לשון רבים,
לא רק ההתחלה של יום אחד אלא של ימות (ל' רבים) – ימות המשיח (לא רק
כאשר המשיח הוא "בחזקת משיח"⁵, אלא כל ימות המשיח – גם השלימות של
"משיח ודאי"⁵ וכו').

והכוונה בפשטות היא – שמכינוס השלוחים צריכים לבוא ולהביא החלטות
טובות כיצד כל שליח צריך להתכונן בעצמו ולהכין את כל היהודים במקומו
ובעירו וכו' לקבלת פני משיח צדקנו על ידי שהוא מסביר את ענינו של משיח,
כמבואר בתורה שבכתב ובתושבע"פ, באופן המתקבל אצל כל אחד ואחד לפי
שכלו והבנתו, כולל במיוחד – על-ידי לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן של
חכמה בינה ודעת.

הלויים האחרות – ארבעים ושנים ערים, אשר
לא יוחדו למקלט, והן קולטות רק משום
שניתנו ללויים – כי אם כך, צריך היה רש"י
לומר, ואף ערי הלוייה היו קולטות, וכדומה.
מניסוחו, ואף ערי מקלט יהיו ערי לוייה מובן,
שהוא מדבר בעיקר אודות שש ערי המקלט.

כלומר, נתינת שש ערי המקלט ללויים אינה
רק הלכה צדדית הקשורה לנתינת הערים,
שבנוסף להיותן ערי המקלט, יש לתת ללויים,
אלא זוהי הלכה המשפיעה על מהותן כערי
מקלט: הפיכתן לערי לויים גורמת ליכולתן
לקלוט. כלומר, לשש ערים אלו ישנן שתי
משמעותיות: א) הן קולטות כערי מקלט, אשר
הובדלו למקלט, ומשום כך הן קולטות, בין
לדעת בין שלא לדעת, ולפני כן⁴⁸ ב) הן
קולטות כערי הלויים.

אמנם, "יש בכלל מאתים מנה", אך בכל
זאת יש לכך הבדל לגבי תוצאה בפועל: כאשר
חסר אחד מן התנאים של שש ערי מקלט,
כגון: שיהיו ששתן קולטות כאחת⁴⁹ – בכל זאת
הן קולטות אז כערי הלויים (לדעת)⁵⁰.

וכן מובן⁵¹ גם מהמשך הפרשיות בפרשת
מסעי: בתחילה מופיעה בתורה הפרשה⁵² של

48) ביהושע קאפטיל כ ד, נתינת עיר המקלט" להלויים
היתה לאחר שהובדלו כערי המקלט "ביד משה", וכ"מ בפ'
מסעי (לה, ו). אבל א' שם מדובר ע"ד "שש ערי המקלט"
ובה"א ארבעים ושנים עיר" לא הוזכר ענין הקליטה כ"א
עיר" סתם (ולמדיו דקולטין ממש"ג, "ועליהם"), ב' מ"ב
העיר נבחרו רק לאחר שבאו הלויים לדרוש "ערים לשבת
ומגרישין לבהמתנו" ויצא הגורל על "הערים האלה" – ולא
הוכירו קליטה כלל (ואדרבה – זה שייך לכלל ישראל).
ואת"ל שאין לחלק בין המ"ח עיר (לבד המפורש) י"ל
שגם שש הערים לאחר שניתנו ללויים קליטתם מצד ערי
לוי באה "לפני" הקליטה דשש ערי המקלט.

ועפ"ז יומתק א' דגם בהם שייך הטעם דס' החינוך
(שהובא לקמן בפנים) שמפני תכונות הלויים נבחרו עריהם
לקליטה. ב' שכן ה' בכלל – חידוש הקליטה ה' בסוף מ'
שנה, קביעות מחנה לוי' שבמדבר בשנה השנית (פסחים
ס, סע"ב ואילך. פרש"י ע"ה"ת נשא ה, ב).
49) משנה מכות ט, ב. רמב"ם הל' רוצח שם ה"ג.
50) ראה צפע"ג מכות י, רע"א גליין. ובהמובא בצ"פ
לירושלמי מכות פ"ב (ע' צרצו בדפי הספר) ועוד. וראה
צפע"ג דלקמן הערה 61.

51) אבל אינו מוכרח כי בפשטות מסיים הפרשה
בהמשך ללפנ"ז ע"ד חלוקת הארץ אשר נתנו ללויים
מנחלת אחותם ואח"כ ע"ד מקלט לרוצח.
52) לה, ב ואילך.

ונתנו ללויים מנחלת אחותם ערים לשבת...
ואת הערים אשר נתנו ללויים את שש ערי
המקלט אשר נתנו לנו שמה הרוצח, ועליהם
נתנו ארבעים ושנים עיר" ומאחר יותר
מופיעה הפרשה של "והקרייתם⁵³ לכם ערים
ערי מקלט.. וגם שמה הרוצח..." כלומר, שש
ערים אלו צריכות להיות ערי לויים לפני שחל
עליהן דין ערי מקלט בפועל.

וכן נאמר במפורש בספר החינוך⁵⁴, המסביר
את הטעם לכך שערי הלויים קולטות – "מאלה
הערים של לויים היה מהם ערים מיוחדות
להיות מקלט הרוצח ואולם בכולם היה לו
מקלט" – ואומר, "ומפני גודל מעלתם (של
הלויים) וכושר פעלם וחין ערכם נבחרה ארצם
לקלוט כל הורג נפש בשגגה יותר מארצות
שאר שבטים, אולי תכפר עליו אדמתם
המקודשת בקדושתם (של הלויים)".

יוצא מכך, שגם שש ערי מקלט אלו הן
"ערי הלויים"⁵⁵, כשאר ארבעים ושנים
הערים. ומכך מובן, שגם שש ערי מקלט אלו
נמסרו לבעלותם, ומשום כך, גם כן, הן
קולטות⁵⁶.

ה. בעלות הלויים – "לשבת" בלבד

לפי כל האמור לעיל מתעוררת שוב
השאלה: אם הערים ניתנו ללויים כחלקם
בארץ, מדוע נאמר בתורה שערים אלו ניתנו
"לשבת" בלבד?

ויש לומר, שההסבר לכך הוא: הערים
שייכות ללויים באופן מיוחד, כלומר, (א) בני
ישראל – כל השבטים – נתנו אותן מאחזות

53) שם, יא ואילך.
54) מצוה תח. ושם יוש מצוה תקן. "להבדיל שש ערי
מקלט מערי הלויים". ובמג"ח שם: דע"מ צריכות שיהיו ערי
הלויים כמ"ש בתורה והרהמ"ח בתחלת המצוה.
55) ומה שלא הוזכר הרמב"ם בפ"ה מהל' רוצח דשש
ערי מקלט הוא ללויים כי שם מדובר ע"ד המ"ע להפריש
כו' ולהכין הדרך. ועוד ועיקר – הרי כתבו כבר ברפ"ג
מהל' שמיטה ויובל. וראה הל' רוצח שם ה"ז: ומה הפרש
כו' ובין שאר ערי הלויים.
56) עפכ"ז יומתק מקור דברי הרמב"ם רפ"ג מהל'
שמיטה ויובל. וכשמוסיפין ערי מקלט אחרות בימי המשיח
הכל ללויים.

שה"נצחיות"⁶¹ של בעלות הלויים⁶² על חבורן רבה יותר מכל שאר חלקי ארץ ישראל: (א) יותר מנחלתם של בני ישראל, שאין בה מעלה של "גאולת עולם" (ב) יותר משאר ערי הלויים, שאין עליהן בעלות פרטית⁶².

ז. לויים – אחדות

ההסבר לכך בפנימיות הענינים הוא:

ההסבר הפנימי לכך שערי המקלט צריכות להשתייך ללויים^{62*},

הוא – בדומה לטעם המובא בספר החינוך, כדלעיל בסעיף ד' – משום שהענין קשור בהגנתו ובכפרתו של ההורג נפש בשגגה.

חטאו של ההורג נפש הוא כפול: חטא ופירוד⁶³ בין אדם למקום, ובין אדם לחבירו.

ולכן הוא מתכפר באמצעות ערי המקלט,

השבטים⁶⁶, ולכן יש הבדל בולט, שארבעים ושמנה הערים מפורזות בנחלתם של שבטים רבים, ואף של כל השבטים⁵⁷. (ב) זוהי בעלות כללית של השבט כולו⁵⁸ – ארבעים ושמנה הערים ניתנו לשבט לוי כולו. אך לכל בן לוי בפני עצמו אין בעלות פרטית על ביתו הפרטי, אלא רק באופן של "לשבת"⁵⁹.

זהו אחד ההסברים לסדר שבו נמסרו הערים ללויים: "ונתנו (בני ישראל) ללויים מנחלת אחוזתם ערים לשבת" – בתחילה הן נעשו "נחלה אחוזתם" של בני ישראל, ובני ישראל נתנו את הערים ללויים.

ו. בעלות נצחית ופרטית

לפי האמור לעיל תובן משמעות דברי המדרש אודות חבורן, ש"היה עולה בקרנסין של ארבעה. בתחילה ליהודה ואחר כך לכלב ואחר כך... ללויים":

חבורן לא נמסרה רק בנתינה כללית מבני ישראל לשבט לוי, אלא חבורן ניתנה לשבט לוי מכלב. כלומר, לאחר שבעולות עברה משבט יהודה באופן כללי אל כלב באופן פרטי.

וזוהי כוונת המדרש – "היה עולה בקרנסין של ארבעה". כלומר, בעלות חבורן ניתנה ללויים בדיוק כפי שהיתה לפני כן בבעלות יהודה ובעולות כלב באופן פרטי. כלומר, בעולותם של הלויים על חבורן היא גם בעלות פרטית⁶⁰.

וכיון שערי הלויים שייכות ללויים ב"גאולת עולם", כדלעיל בסעיף ב' – יוצא,

^{56*} ראה לק"ש חכ"ח ע' 216 ואילך.

⁵⁷ יהושע כא, ד ואילך.

⁵⁸ ע"ד דמצינו בתרומה וכו' שנקראת – (נחלת גזילות השבט (ירושלמי תרומות פ"א ה"ב. ערלה פ"ב ה"א. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך גול השבט. ושו"ט).

⁵⁹ דאף ששייך שם ירושה ומוכרים כו', ה"ז בכלל קנין ד"לשבת", וכמו למ"ד הנ"ל בירושלמי בדכלל (גם) הבעלות כללי (השבט) לבית דירה ניתנו. וראה תוד"ה דאי ערכין לא, ב.

⁶⁰ וראה רמב"ן עה"ט ס"פ קרח למה לא הוי נתינת הערים סתירה לבארצם לא תנחל. וראה קרבן העדה לירושלמי סוטה שם. שירי קרבן לירושלמי מכות שם. פנים יפות מסעי לה, יד.

⁶¹ ומש"כ בסוטה (מה, ב) דמשחרב ביהמ"ק ראשון בטלו ערי מגרש – יש לומר הכוונה להפירי דינים הקשורים בזה, כיון שלא היו כל ישראל על אדמתם. ובכלל לא עלו רוב ישראל. אבל לא מצאנו חידוש גדול – דאינו שייך עוד להלויים, ואין ללויים ערים לשבת ועוד! ובשינוי עקרי מכל ארץ ישראל דלא בטלה בעלות הפרטית דכל אחד (ראה לקו"ש ח"כ ע' 309). אבל ראה שו"ט צפע"צ ווארשא סי' נד. צפע"צ מכות ז, א בגליון ד"ה מנה"מ (הובא בצפע"צ עה"ת מסעי לה כט). צפע"צ עה"ת בהר ע' רמח.

⁶² משא"כ הכתנים בערים שלהם (וחבירן) – כביהושע כא, יג. ב"ר הנ"ל אין זה רק מחמת הכוונה ולא מעצמם, דיש מציאות שישתנו דהיינו חלל דאין עליו שם כהן אבל גבי לויים .. נמצא דגבי לויים שייך נחלה ולא גבי כהנים (צפע"צ תרומות בהשמטות סב, א. עיי"ש ועד"ז כתב בכ"מ: שו"ט צפע"צ שם סי' פד. מכתבי תורה מכתב פו. ועוד).

^{62*} להעיר משו"ט צפע"צ שם מסו"ס רטו: ועי' בספרי פ' מסעי דמבואר דערי מקלט נהגו גם בזה"ז. ועי"פ הנ"ל (בפנים והערה 61) י"ל דקולט מצד ערי הלויים (אלא שצ"ע

א: צ"ל דיורי לויים (עכ"פ רובם) בפועל. וראה מכות ז, א: נתמטטו כו'. ובצפע"צ שם). אבל בצפע"צ הנ"ל (סוף הערה 61) כתב להיפך (ע"פ סוטה שם), שקליטתם לאחר

בית ראשון הוא רק מצד ערי מקלט, ולא מצד ערי הלויים. ^{62**} (62) וראה תורת לוי"צ (למכות יא, א) ע' קצב עוד טעם ע"פ קבלה.

⁶³ היפך מצוה – ל' צוותא וחבירו (לקו"ת בחוקתי מה, ג). וראה תניא מהדו"ק (קה"ת, תשמ"ב) ספמ"ט).

^{*} וראה לקו"ש חכ"ד נ' 111 הערה 47 ובתוספתו בשו"ג שם.

במצב פון „צא“ בחוץ פון שולחן אביהם, מען בעט און מען מאַנט כביכול באַ דעם אויבערשטן: „שלח נא ביד תשלח“ – בשנת ובתחלתה „יד תשלח“ און ברענג שוין די גאולה האמיתית והשלימה!

און צוזאַמען מיט שלימות בעבודת השליחות (בסיום לקו"ת פ' ברכה) האָט מען גלייך די שלימות הנישואין – שיר השירים – פון ישראל וקוב"ה [ובפרט דורך דעם וואָס מ'נעמט אָן אויך די החלטה טובה צו לערנען גאַנץ ספר תורה אור ולקוטי תורה כל חלקיהם עד סיומם. וואָס דורך לימוד התורה בענינים אלו, איז דאָס נאָכמער ממחר די המשכה בפועל].

(משיחות ש"פ חיי שרה, כ"ה מרחשון, מבה"ח כסלו תשנ"ב)

החידוש שניתוסף במיוחד בזמן האחרון בעבודת השליחות הוא: לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה... שזהו חידוש כללי ועיקרי, שאינו רק פרט (או כלל) בשליחות, אלא הוא עיקר וענין כללי ביותר, ועד שהוא הענין הכי כללי ביהדות – הכנה לביאת משיח צדקנו – שכולל את כל הנקודות והפרטים של עבודת השליחות.

כפי המדובר כמה פעמים (ובפרט בחדשים ושבועות האחרונים), שעל פי הודעת חז"ל' שכבר "כלו כל הקיצין", וההודעה של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר עשו תשובה גם כן, עד שכבר סיימו את כל עניני העבודה (אפילו "לצחצח את הכפתורים")¹, ועומדים מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו – הרי העבודה והשליחות עכשיו היא: להיות מוכנים לקבלת פני משיח צדקנו בפועל ממשי!

מזה מובן, שהמטרה של כינוס השלוחים העולמי הנוכחי מתבטאת בנקודה זו – להתדבר ולצאת עם החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, כיצד למלא את השליחות המיוחדת של הזמן שלנו: קבלת פני משיח צדקנו.

...כמדובר לעיל, הודיע כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שכבר סיימו כל עניני העבודה, ועומדים מוכנים, "עמדו הכן כולכם", לקבלת פני משיח צדקנו.

כפי שרואים זאת גם (כמדובר כמה פעמים) בזה, שבמאורעות העולם התקיימו כמה סימנים של הגאולה, החל מהסימן (בילקוט שמעוני) ש"הגיע זמן גאולתכם", כפי שרואים מזה ש"מלכיות מתגרות זו בזו", בפרט במדינות הערביות.

(ל' רבים) – ימות המשיח (און ניט נאָר ווען משיח איז „בחזקת משיח“⁵, נאָר אַלע ימות המשיח – אויך די שלימות פון „משיח ודאי“⁵ וכו').

ובפשטות מיינט דאָס – אַז פון דעם כינוס השלוחים דאַרף מען קומען און להביא החלטות טובות ווי יעדער שליח דאַרף זיך אַליין צוגרייטן און צוגרייטן אַלע אידן במקומו ובעירו וכו' צו מקבל זיין פני משיח צדקנו, דורך דעם וואָס ער איז מסביר דעם ענין פון משיח כמבואר בתשוב"כ ובתושב"ע פ באופן המתקבל צו יעדערן לפי שכלו והבנתו, כולל במיוחד – דורך לימוד עניני משיח וגאולה, ובפרט באופן פון חכמה בינה ודעת.

און היות אַז דאָס איז די עבודה פון דעם זמן, איז מובן אַז דאָס איז שייך צו יעדער אידן אַז אויסנאָם כלל.

. . . ועוד ועיקר: וויבאַלד אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט די עבודת השליחות – קומט צוגיין יעדער שליח צו דעם משלח האמיתי, דער אויבערשטער, און איז מודיע: עשיתי את שליחותי, און איצטער איז געקומען די צייט אַז דו כביכול זאָלסט טאָן דיין שליחות [וואָס אויך דער אויבערשטער איז אַ שליח („מגיד דבריו ליעקב גו'"), און צוזאַמען מיט די עשר ספירות – איז עצמות ומהות אַליין כביכול משיח צדקנו]: „שלח נא ביד תשלח" – שיק אונז משיח צדקנו בפועל ממשי!

און אפילו אויב עס קען נאָך זיין אַ ספק אַז דער אויבערשטער וויל האַלטן אידן נאָך אַ רגע אין גלות צוליב דעם גודל הנחת רוח והנאה וואָס די עבודה אין גלות פאַרשאַפט אים – שרייט אַ איד: „כל מה שיאמר לך הבעה"ב עשה חוץ מצא"ני, אַלץ וואָס דער בעה"ב זה הקב"ה זאָגט דאַרף מען טאָן „חוץ מצא", צו בלייבן נאָך אַ רגע ח"ו

(11) תהלים קמז, יט. וראה שמריר פ"ל, ט.

(12) פסחים פו, ב.

שהן ערי הלוויים. לוי נקרא על שם „ילוח" ⁶⁴ – קישור וחבור (חדש – הפעם ילוח), ההיפך מן הפירוד. זהו מהותם של הלוויים:

(א) „הובדל לעבוד את ה' לשרתו", ותפקידם הוא „להורות דרכיו הישרים ומשפטי הצדיקים לרבים". מצד התקשרותם עם הקב"ה, היותם „חלקו ונחלתו" ⁶⁵, הם מביאים לידי כפרה ותיקון על החטא והפירוד שבין אדם למקום של ההורג נפש, ומקשרים אותו שוב עם הקב"ה ⁶⁶.

(ב) בעבודתם „וליו עליו ושרתו" ⁶⁷, מתבטאת אחדות ישראל, בנוסף לכך שגם בתפקידם „להורות דרכיו הישרים ומשפטי הצדיקים לרבים", מתבטאת אהבת רבים, אהבת ישראל.

ולכן עריהם מהוות תיקון על חטא ופירוד שבין אדם לחבירו, שנגרם על ידי הורג נפש ⁶⁸.

משמעות זו קיימת בכל ערי מקלט. בחברון מודגשת האחדות ביתר – עצמה, כי שם קבורים האבות והאמהות של כל בני ישראל, ולכן עולות התפילות דרך חברון ⁶⁹, והתפילה

(64) ויצא כט, לד.

(65) רמב"ם סוף הל' שמיטה ויובל.

(66) להעיר מחידושי אגדות מהר"ל למכות י, א: דברי תורה קולטים*.

(67) קרח יז, ב.

(68) ואולי זהו ב' הטעמים בחינוך שם מצוה תח.

(69) ראה אגרות קודש אדמו"ר האמצעי מכתב לב (קה"ת, ברוקלין, תשמ"ט). וכ"ה בילקוט ראובני (פרשתנו כג, ט) ממגלה עמוקות* אופן רמט** ומספר כנפי

(*) ושייך לחברון – ראה זח"ג ק"ס, א. וחברון דא אורייתא כ"ד.

(*) וכ"ה שם אופן רנ (בסופר) ובמגלה עמוקות עה"ת פ' וישב (נח, טע"ג) ובפ' שמות (ז, ג) כפי הפסוק וישלחו מענוק חברון. ** כן נסמן בילקוט ראובני לפניו „אופן רמט", אבל כנראה ר"ס. כי הלשון שהביא הוא במג"ע אופן רכב ובמג"ע אופן רמט איתא גהה מכן המחבר, ושם: ולכן איתא בזהר חדש דרך מערת המכפלה נכנס התפלה למעלה ואילו במג"ע אופן רכב וכן בילקוט ראובני שם חובא מזהר חדש לגבי הפתחים דג"ע ולא בנגע עליית התפלות דרך מערת המכפלה וז"ל במג"ע שם (ועד"ז בילקוט ראובני שם): ביקש משה להיכנס לא"י שהראה לו הקב"ה גן עדן שלמטה שיש שם ז' פתחים (כדאיתא בזהר חדש פ' לך) הפתח הראשון שהשמה חולכת בשעת יציאתה מן הגוף דרך מערת המכפלה ששם

נקראת חברון משום התחברות המידות חסד גבורה ותפארת ⁷⁰, הקישור והחיבור של ישראל עם הקדוש ברוך-הוא, זוהי הכפרה על הפגיעה שבין אדם למקום שגרם הורג הנפש,

וכיון שאלו הם האבות והאמהות של כלל ישראל, לכן באמצעות ההתאחדות של האבות והאמהות של כלל ישראל ביחד, נגרמת אחדות אמיתית גם בין הבנים והבנות שיצאו מהם – זוהי כפרה על החטא שבין אדם לחבירו. והחיבור חזק כל כך, עד אשר הוא מופיע בגלוי „בשמו" ⁷¹ אשר יקראו לו בלשון הקודש" בשם העיר – חברון, בלשון חיבור ⁷².

(משיחות שמח"ת וש"פ בראשית תשל"ז)

יונה***. ואולי יש לפרש שמחברון עולים לירושלים ולמקדש*** – ראה רש"י ויצא (כח, יז). וראה בגמ' (ברכות ל, א) והפסד (רמב"ם הל' תפלה פ"ה ה"ג. טושו"ע אור"ח רסצ"ד. שו"ע אדה"ז שם) שתפלה צ"ל כנגד ירושלים והמקדש. ולהעיר ממהמשך באגרת אדמו"ר האמצעי שם שלפני ישיבת דוד מלך ישראל בירושלים הי' צריך להקדים תחילה להיות בחברון ז' שנים מקודם – (ראה זח"א עט, ב. וש"י. וראה „קונטרס בעניני כולל חב"ד" סי"א) (אגרות קודש אדמו"ר מהורש"ב כרך ד' ע' קצב). אבל במאמר ענין השתתחות (מאדמו"ר האמצעי?) קרוב לסופו (מאמרי אדה"מ קונטרסים ע' כז) כידוע שכל התפלות צריכות לעלות למעלה דרך פתח של ג"ע הארץ וע"כ התפלה שמתפללים אצל מערת המכפלה היא רצון ומקובלת ממש לפי שכל אדם בידעו ששם הי' פתחו של ג"ע ממש.

(70) עיין אגרות שם.

(71) גניא ח"ב פ"א.

(72) זח"א קכב, ב (מהנ"ע). קכב, א. זח"ג קס, א.

נקברו אבות ואמהות אדם וחווה .. וכן כל תפלות שלנו כשהם עולים למעלה שלים דרך מערת המכפלה.

(ולפנינו מופרש (ענין עליית הנשמות דרך ז' הפתחים) בד"ח פ' נח (מהנ"ע) כ"א. א: הפתח הראשון נכנסת הנשמה במערת המכפלה שהיא סמוכה לג"ע ועד"ז בחז"א פ' לך (פא, רע"א. ועוד). וראה לקמן שוה"ה דר.

(***) בנפשי יונה הנדפס לא חצא' לע"ע. אבל נמצא בספרו יונת אלס פס"ו.

(****) וכן מוכן מ"ח שם (עיי"ש כ, ד ואילך. וראה גם זח"א שם, ב) לגבי עליית הנשמה דרך ז' פתחים: שמגעת עד פתח השליש .. מגעת עד ירושלים אשר שם כ' .. בית המקדש. אלא דשם מדובר בירושלים של מעלה עיי"ש. אבל ה"ה מסוננת כנגד ירושלים של מטה (כבהתחלת הדברים בד"ח שם כ, ד) ואמר נ"י „שחברה לה יחדיו" (תהילים קכב, ג. ותחומא ר"פ פקודי ובכ"מ).

הוספה

בשורת הגאולה

ה.

וזהו גם א' הטעמים להדפסת קונטרס עץ החיים בהוצאה מיוחדת וחלוקתו לכאור'א מאנשים נשים וטף בסיום וחזרת יום ההולדת כ"ף מרחשון (התחלת ערב שבת זה) . . כדי להדגיש שכל הדברים האלה נמשכים בתקופה ובשלימותם (וביתר שאת) ע"י כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ה"מנהל-פועל" דשיבת תומכי תמימים, ובפרט לאחר מלאות ארבעים שנה להסתלקותו, ש"קאי איניש אדעתי דרביי", ובמילא נשלמה כבר העבודה דדור השלישי (לאדנ"ע), דור הגאולה, "ביום השלישי יקימנו ונחי' לפניו".¹

. . . ויה"ר שההוספה בלימוד והפצת תורת החסידות, ביחד עם ההוספה בלימוד נגלה דתורה, שכמה עניני נגלה דתורה נמצאו במאמר זה, והפצת התורה והיהדות, כולל ובמיוחד ע"י הקמת מוסדות חדשים, וביסוס וחיזוק והרחבת המוסדות הקיימים, בתי תורה, בתי תפלה (עבודה) ובתי גמילות-חסדים – ימהרו ויזרזו ויביאו תיכף את הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז יאמרו ליצחק דוקא "כי אתה אבינו"² – "תולדות יצחק".

ובהדגשה יתירה מצד השייכות לכ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו – ששמו השני (סיום וחזרת שמו) יצחק, אשר, עוד בזמנו העיד שנשלמו כל עניני העבודה, גם "צחצוח הכפתורים", ולכן ציוה (ונתן כח) "עמדו הכן כולכם"³ לקבל פני משיח צדקנו, ועאכו"כ בימינו אלה.

כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, דער איינציגער שליח שבדורנו, דער איינציגער משיח שבדורנו, אז מ'האט שוין אלץ פארענדיקט – איז פארשטאנדיק אז ס'הויבט זיך אן מקוים ווערן דער "שלח נא ביד תשלח", די שליחות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר. און דערפון איז מובן, אז די איינציקע זאך וואס איז איצטער געבליבן אין דער עבודת השליחות, איז: צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממש, בכדי ער זאל קענען מקיים זיין שליחותו בפועל און ארויסנעמען אלע אידן פון גלות!

. . . דערפון האט מען די הוראה בפועל וואס מ'דארף ארויסנעמען שטייענדיק איצטער בא דער התחלה ופתיחה פון דעם "כינוס השלוחים העולמי":

לכל לראש – דארף מען ארויסקומען מיט א הכרזה והודעה צו אלע שלוחים, אז די עבודת השליחות איצטער און פון יעדער אידן באשטייט אין דעם – אז מ'זאל מקבל זיין פני משיח צדקנו.

דאס הייסט: אלע פרטים אין דער עבודת השליחות פון הפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, דארפן זיין דורכגענומען מיט דער נקודה – ווי דאס פירט צו קבלת משיח צדקנו.

ווי אונטערשטראכן אין דעם נושא הכינוס – "כל ימי חיך להביא לימות המשיח"⁴: אלע עניני עבודה (בכל ימי חיך, ובכל יום עצמו – בכל פרטי ושעות היום) דארפן זיין דורכגענומען מיט "להביא לימות המשיח", ניט בלויז "לרבות" (ווי עס שטייט בכ"מ), אז ער (דער שליח) שטייט און ווארט ביז משיח וועט קומען און דעמולט וועט ער אין דעם איינטייל נעמען און דערפון הנאה האבן וכו', נאך – "להביא", ער טוט כל התלוי בו צו ברענגען "לימות המשיח" לשון רבים, ניט בלויז די התחלה פון איין טאג נאך פון ימות

(1) ע"ז ה, רע"ב.

(2) הושע ו, ב. וראה מצר'ד עה"פ.

(3) ישע' סג, טז. שבת פט, ב.

(4) שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(5) אג"ק שלו ח"ד ריש ע' רעט.

(9) שמות ד, יג.

(10) ברכות פ"א מ"ה.

ווי מ'זעט דאָס אויך (כמדובר כמ"פ) אין דעם וואָס אין די מאורעות העולם ווערן מקויים כמה סימנים אויף דער גאולה, אָנהויבנדיק פון דעם סימן (אין ילקוט שמעוני) אַז „הגיע זמן גאולתכם" פון דעם וואָס „מלכיות מתגרות זו בזו", בפרט אין די מדינות הערביים.

... און מ'זעט בפועל ווי עס איז געוואָרן און עס ווערט דער „ילחום מלחמת ה'" וינצח בכמה וכמה ענינים – ודוקא מתוך מלחמה של שלום. און נצחון איז אויך מלשון נצחיות, פאַרבונדן מיט דעם גילוי פון „נצח": ג' – גילוי שער הנו"ן, צ' – שנת הצדיק (ווי אידן האָבן אָנגערופן דעם יאָר), און ח' – דער גילוי פון משיח צדקנו, וואָס איז פאַרבונדן מיט מספר שמונה (שמונה נסיכי אדם).

דערפון איז פאַרשטאַנדיק, אַז וויבאַלד די שלוחים האַלטן שוין פון לאַנג נאָך מילוי התחלת עבודת השליחות בהפצת התורה והיהדות והפצת המעינות חוצה, און פון לאַנג נאָך אמצע עבודת השליחות, ביז אַז מ'האָט שוין מסיים געווען די שליחות (כהודעת נשיא דורנו הנ"ל), ואעפ"כ איז די גאולה האמיתית והשלימה נאָך ניט געקומען בפועל ממש – דאָרף מען זאָגן אַז ס'איז נאָך געבליבן עפעס צו טאָן וואָס וועט ברענגען די גאולה בפועל.

און דאָס איז: ע"פ הידוע אַז „בכל דור ודור נולד א' מזרע יהודה שהוא ראוי להיות משיח לישראל", „א' הראוי מצדקתו להיות גואל וכשיגיע הזמן יגלה אליו השי"ת וישלחו כו'", וע"פ הודעת

ובפרט כשרואים המאורעות שבתקופה האחרונה בנוגע ל„תולדות ישמעאל" (שבסיום פרשתנו) – אשר, נוסף לכך שכללות הענין ד„מלכיות מתגרות זו בזו" הוא מסימני הגאולה, כמארז"ל „אם ראית מלכיות מתגרות זו בזו צפה לרגליו של משיח", ה"ז בהדגשה יתירה בנוגע ל„תולדות ישמעאל", כדאיתא בילקוט שמעוני „שנה שמלך המשיח נגלה בו . . מלך פרס מתגרה במלך ערבי . . כל אומות העולם מתרעשים ומתבהלים" (כפי שרואים במוחש הבלבול דאזה"ע שלא יודעים מה לעשות, ומחפשים עצות שונות כו'), והקב"ה אומר לישראל „בני אל תתייראו כל מה שעשיתי לא עשיתי אלא בשבילכם . . הגיע זמן גאולתכם", וממשיך, ש„מלך המשיח . . עומד על גג בית המקדש" והוא משמיע להם לישראל ואומר עניים הגיע זמן גאולתכם" – כפי שהכריזו ומכריזים במיוחד לאחרונה.

(משיחות ש"פ חיי שרה, כ"ב מרחשון תנש"א)

(6) ב"ר פמ"ב, ד. מדרש לקח טוב לך לך יד, א.

(7) ישעי' רמז תצט.

(8) להעיר מדיוק לשון המדרש „עומד על גג בית המקדש" – שגגין לא נתקדשו (פסחים פה, סע"ב. רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ז), די ש לומר, שבוה מרומז שההכרזה „עניים הגיע זמן גאולתכם" באה מחוץ לארץ שלא נתקדשה בקדושת ארץ ישראל, בדוגמת החילוק שבין גג המקדש להתוך דהמקדש עצמו.

(3) ישעי' רמז תצט.

(4) מדרש לקח טוב לך לך יד, א. וראה גם ב"ר פמ"ב, ד.

(5) רמב"ם הל' מלכים פ"א ה"ד.

(6) סוכה נב, ב.

(7) פ"י הברטנורא למגילת רות.

(8) ראה שר"ת חת"ס חר"מ (ח"י) בסופו (סצ"ח). וראה שד"ח פאת השדה מע' האל"ף

כלל ע'. ועוד.

ו.

ויהי רצון, שכיון שבימינו אלה נשלמו כל מעשינו ועבודתנו בכל פרטי הענינים דמאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים, ובאופן דשני חיי שרה שכולן שוין לטובה, כדברי כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו שכבר צחצחו את הכפתורים, ועומדים מוכנים לקבל פני משיח צדקנו, ובפרט שלאחרי זה עברו עוד עשירות שנים שבהם צעקו בני" עד מתי (וואס דאס דארף דאך אויך האבן א שיעור), תבוא תיכף ומיד הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

(ממאמר ויהיו חיי שרה תנש"א — ספר המאמרים מלוקט ח"ה ע' 60)

מח.

דער חידוש אין דער עבודת השליחות וואס איז צוגעקומען במיוחד בזמן האחרון: לקבל פני משיח צדקנו בגאולה האמיתית והשלימה . . א חידוש כללי ועיקרי וואס איז ניט בלויז נאך א פרט (אדער א כלל) אין דער שליחות, נאך אן עיקר און אן ענין כללי ביותר, ביז דעם ענין הכי כללי אין אידישקייט — הכנה לביאת משיח צדקנו — וואס נעמט ארום אלע נקודות ופרטים פון דער עבודת השליחות.

ווי מ'האט שוין גערעדט מערערע מאל (ובפרט אין די לעצטע חדשים און וואכן): לויט דער הודעה פון חז"ל איז ס'איז שוין „כל הקיצין“, און די הודעה פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, און מ'האט שוין אויך תשובה געטאן, ביז און מ'האט שוין פארענדיקט אלע עניני עבודה (אפילו „צופצן די קנעפ"2), און מ'שטייט גרייט צו קבלת פני משיח צדקנו — איז איצטער די עבודה און שליחות: צו זיין גרייט בפועל צו מקבל זיין פני משיח צדקנו בפועל ממשי!

דערפון איז מובן, אז אין דעם באשטייט די מטרה פון דעם היינטיקן כינוס השלוחים העולמי: צו זיך צוזאמענרעדן און ארויסקומען מיט החלטות טובות על מנת לקיימן בפועל, ווי צו אויספירן די שליחות מיוחדת פון דעם איצטיקן זמן: קבלת פני משיח צדקנו.

. . . מ'האט גערעדט פריער, אז כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האט מודיע געווען, אז מ'האט שוין פארענדיקט אלע עניני העבודה, און מ'שטייט שוין גרייט, „עמדו הכן כולכם“, צו מקבל זיין פני משיח צדקנו.

(1) שיחת שמח"ת תרפ"ט.

(2) ראה אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ד ריש ע' רעט.

(1) סנהדרין צו, ב.

(2) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט.